

Meie inimesed

Euroopa Liit

Integratsiooni
Sihtasutus

KULTUURIMINISTERIUM

Lehekülje väljaandmist toetavad Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Kultuuriministerium ja Integratsiooni Sihtasutus.

NARVA SLAAVI KULTUURISELTS: Eri kultuuride esindajaid liidavad ühised huvid

Svjatogori kolmekümne viie aastane ajalugu on traditsiooniderohke

■ **Slaavi kultuuriseltsi korraldatud üritused Narvas lähevad alati täissaa- lile, kontsertidest võtab osa kuni 400 taitlejat.**

IRINA KIVISELG
irina@pohjarannik.ee

Narva slaavi kultuuriseltsi esimehe Alla Matvejeva võib Svjatogori kontorit Puškini 33a leida peaaegu iga päev. "Hommikul tuleb leida need, kellega on õhtul raske ühendust saada, ja vastupidi," muheleb ta. Tema on üks nendest entusiastidest, kes südamega asja juures on ning kes elab põhimõtte "Kui mitte mina, kes siis veel?" järgi. Talle pakub kõik huvi, ta on õnnelik, kui õnnestub püstitatud eesmärk saavutada, kuigi seda tööd teeb ta ühiskondlikus korras, saamata selle eest palka.

Aatekaaslasti jätkub

"Kõige tähtsam on see, et on hulk aatekaaslasti, kes on valmis aitama ja öla alla panema," rõõmustab Alla. "Nii me üksteisest kinni hoiame, Svjatogori tekib aga aastatega ühe rohkem sõpru ning tekivad traditsioonid. Mõõdunud aastal pidasime juba Svjatogori 35. aastapäeva. Andsime sel puhul kaks kontserti - Narva kultuurikeskuses Rugodiv ja Tallinnas vene kultuurikeskuses - ning saadid olid puupüsti täis."

Svjatogoril on mõned toad, kus toimuvad kohtumised, kooriproovid, väiksemad näitused, sealsamas on ka külalisküla suur raamatukogu. Alla Matvejeva räägib uhkusega sellest, et nende kultuuriselts oli üks esimesi Eesti rahvuskultuuriseltsi.

"See registreeriti linnas juba 1937. aastal, veel esimese Eesti Vabariigi ajal," tutvustab ta seltsi ajalugu. Svjatogori initsiatiivil leidis Narvas aset esimene vene laulupidu, kuhu tulid kokku loomeinimesed üle terve Eesti. Teine laulupidu toimus aasta hiljem Peterburis. Väga suurt rolli etendas selles Nikolai Solovei, arvukate festivalide "Slaavi pärg" algataja ja korraldaja Eestis.

1939. aastal leidsid aset kõigile tuntud ajaloolised sündmused ning hiljem, nõukogude perioodil, jäi Svjatogori tegevus soiku, küllap ei olnud selle järele vajadust. See tekkis uuesti 1990. aastate alguses, pärast seda, kui Eesti taas sõltumatuks sai. Taas hakati rahvuskultuuriseltsi looma, riik toetas sedalaadi algatusi ning 1992. aastal olid ka narvalased lõpuks niikaugel, et võeti nõuks Svjatogori traditsioo-

nid taastada. Toona juhtis seda Ljubov Poljakova - Narva tantsuansambli Junost (praegune JunOst) koreograaf.

Slaavlasti on Narvas alati palju olnud

Viimastel aastatel veab Svjatogori Alla Matvejeva.

"Meie selts oli algusest peale suur," räägib ta, "kuna ühendab lisaks üksikisikutele ka kollektiive - koore, tantsuansambleid ning teisi loomeliite."

Kuigi viimasel ajal on liikmeid mõnevõrra vähemaks jäänud, jätkab selts aktiivset tegevust. Peaaegu iga kuu toimuvad siin mitmesugused üritused ning paar korda aastas korraldatakse neid kogu linnale või isegi piirkonnale. Üks ammuseid ja armastatud traditsioone on "Pokrovskije possidelki" - folklooripidu kontsertide, näituste, konkursside ja muuga. Tänavu peeti seda 10. oktoobril ning see tõi kokku umbes 300 inimest.

Kõige tuntum Ida-Virumaal on aga iiga-aastane rahvamuusikafestival, mida narvalased 1995. aastast igal kevadel korraldavad. Seda ootavad Svjatogori loomekollektiivid pikisilmi, kuid sellest võtavad meelstasti osa ka Ida-Virumaa teiste linnade taitlejad. Tänu linnavõimude toetusele õnnestub festivali taset kõrgema hoida. "Mõnikord on see lihtsalt kunstipidu, vahel aga ühitatakse mõne tähtpäevaga, näiteks Puškini või Gogoli juubeliga. Tänavu ei jää tähelepanuta fašistliku Saksamaa üle saavutatud võidu 65. aastapäev. Mingeid poliitilisi aktsioone me ei korralda, kuid rindelaule laulame küll - veteranidel on neid meeldiv kuulda," arutleb Alla.

Ta lisab, et neil on palju partnereid ning tehakse aktiivset koostööd teiste rahvuskultuuriseltsidega.

"Üksi on raske, üheskoos on aga pidudelgi rohkem värvi ning hoonet on nõnda samuti kergem ülal pidada. Teeme aktiivset koostööd Tallinna vene majaga, meil on Peterburis suurepärase sõber - Maria teatri solist Aleksandr Dedik, kellest kiirgub energeetika on tohutu. Peterburi välisuhte spetsialist Alla Dedõmova ütles kord, et meil on sellised partnerid, et neid võib ka destada iga riik, linnast rääkimata. Ja eks ta õige ole."

Ei unustata ka lapsi ja noori

Alla Matvejeva peab seltsi kõige tähtsamaks ülesandeks sirguva põlvkonna kasvatamist.

"Iga olukorra või kriisi puhul on lapsed meie tulevik," arutleb ta. "Seepärast on mul siiralt hea meel, et Svjatogori

juurde õnnestus luua vene kultuuri kool, mis töötab pühapäevakooli või huvikooli põhimõtetel. Me oleme lastega küll alati tegelenud, ent ametliku staatuse ja haridusministeeriumi heakskiidu sai kool vaid paari aasta eest. See avardas meie võimalusi tunduvalt - praegu töötab koolis püsivalt kolm õpetajat, me kaasame hulgalt huvitavaid inimesi ja spetsialiste, lõpetajad aga saavad ametliku haridust tõendava tunnistuse."

Vene kultuuri kool tegutses Narva humanitaargümnaasiumi juures. Alla Matvejeva ütleb, et nad valisid sihipäraselt just selle õppeasutuse. Esiteks osutab administratsioon neile abi, teiseks ilmutasid huvi lastevanemad ning kolmandaks on see linna suurim kool. "Haridusministeerium maksab 18 õpilase õppetöö eest, kuid tegelikult käib tundides 75 last, kõik viiendike paralleelid," seletab ta. "Kui kõigil on huvitav, siis kuidas sa ära ütled?"

Esimene lend lõpetas

Möödunud aastal lõpetas pühapäevakooli esimene lend, tänavu alustasid uued õppurid.

"Meil on kaheaastane programm," räägib Alla. "Võtsime viiendikud, kuna selles vanuses pakub neile veel kõik huvi, nad on elavad ja uudishimulikud - viskad sellesse pinnasesse tera ning see tärkab kindlasti. Kui me alustasime, ütlesid skeptikud, et no kutsute kohale laulvad memmed - aga kas see pakub siis tänapäeva lastele huvi? Tuli välja, et pakub küll: meie pidusid kades-tas kogu kool ning järgmisel korral laiendasime ringi tunduvalt."

Esimesel aastal kuulasid lapsed etnograafialoenguid ning põhjalikult õpiti tundma rahvakalendri tähtpäevi ja teisi tavasid. Teisel aastal pöörati rohkem tähelepanu koduloole ja kultuuriajaloole, täiskasvanute arvates oli iseäranis huvitav kursus "Venelaste jälg Eestis". Partnerid Puškini muuseumist töid vaatamiseks väga põneva filmi Puškini ja Gogolist ning ka kohutamine režissöör Konstantin Artjuhoviga oli muljeterikas ja meeldejääv.

Alla Matvejeva ja tema kolleegid on korraldanud ka ekskursioone ja väljasõite. Kooli külastasid partnerid Puškini muuseumist Peterburi ajalugu käsitlevate loengutega, kui nad ise aga ekskursiooniga Peterburis käisid, tundsid lapsed paljud paigad ära. "Meie üritustel osalenud Peterburi külalised olid nii mõnigi kord vaimustuses, et meie oleme siin rohkem venelased kui paljud

Alla Matvejeva näitab raamatukogu, milles leidub rohkesti lastekirjandust. Raamatuid on kinkinud partnerid kirjastustest Russki Put ja Russkoje Zarubežje ning Vene Föderatsiooni peakonsulaat Narvas.

MATTI KÄMÄRÄ

Venemaal elavad inimesed," märgib Alla uhkusega.

Hinnatakse Eestiski

Svjatogori narvalaste suurt tööd osatakse kodumaalgi hinnata. Tänavu septembri lõpus Kohtla-Järvel toimunud vastuvõtul andis kultuuriminister Laine Jänes Alla Matvejevale üle tänukirja vene kultuuri säilitamisel Eestis noorte ja laste seas tehtud töö eest. "Muidugi ei ole see ainult mi-

nu teene, vaid kogu kollektiivi oma," rõhutab ta.

Tänavune aasta on esimene, mil Svjatogori kammerkoor suvisel laulupeol ei osalenud. Alla Matvejeva sõnul oli kava väga keeruline ning pärast esimest proovi otsustasid koorilauljad, et neil tekib eestikeelse keerulise kavaga raskusi, ja oma tööd kuidagi moodi, lohakalt teha pole neil kombeks.

"Korraldajad võtsid na-

gu alati väga soojalt ja heatahtlikult vastu," jutustab Alla. "Kuid me otsustasime, et ei osale. Kui aga selle Eesti suurima ja laialt tuntud peo kavas oleks vene laulude osa, siis oleks laulupidu veelgi värvikam, olen selles kindel. See tiivustaks ka meie inimesi. Ka sellest oli kultuuriministriga juttu ning Laine Jänes oli meie argumentidega nõus, olles kindel, et tulevikus see nii olema saabki."